

PODSUMOWANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKT WPROWADZENIA STREF TRA DLA LOTÓW BEZZAŁOGOWYCH STATKÓW POWIETRZNYCH
WYKONYWANYCH POZA ZASIĘGIEM WZROKU OPERATORA (BVLOS)
PRZEZ STRAŻ GRANICZNĄ
(planowany termin publikacji w AIP POLSKA: AIRAC 31 MARZEC 2016 r.)

Zmiana była konsultowana zgodnie z procedurą konsultacji na stronie www.pansa oraz dla stronie www.dlapilota.

- Na spotkaniu konsultacyjnym w PAŻP z uczestnictwem przedstawicieli Straży Granicznej i Polskiego Stowarzyszenia Paralotniowego oraz regionalnych stowarzyszeń paralotniowych: Stowarzyszenia Paralotniarzy „Cumulus24”, Przemyskiej Grupy Paralotniowej „Latam Bo Chcę” / Born To Fly, Podlaskiego Klubu Paralotniowego, Prowing, uzgodnione zostały kompromisowe dla obu stron warunki latania w niewykorzystywanych strefach TRA poprzez określenie ogólnych podstawowych zasad koordynacji:

- dzień wcześniej sprawdzenie (telefoniczne) w odpowiednim Oddziale SG jakie są możliwości wykonywania lotów w TRA (nieobowiązkowe)

- na 3 godz. przed lotami telefoniczne uzgodnienie (obowiązkowe) z odpowiednim Oddziałem SG warunków lotu w TRA

(w przypadku stref graniczącymi z krajami spoza grupy Schengen może nastąpić konieczność zachowania 3 km buforu z granica państwową)

Uzgodnienie telefoniczne wykorzystanie konkretnej strefy na określony czas,

- nr. tel. komórkowego pod którym będzie dostępny pilot w czasie lotu lub tel. operatora radiostacji UKF na startowisku ;

- W razie potrzeby operacyjnej wykorzystania UAV na 1 godz. przed startem po informacji telefonicznej/radiowej od SG piloci opuszczają strefę lub lądują i niezwłocznie potwierdzają.

Szczegółowe zasady koordynacji zostaną ustalone i sformalizowane pomiędzy zainteresowanymi stowarzyszeniami paralotniowymi lub aeroklubami i ośrodkami szkolenia lotniczego a odpowiednim Oddziałem SG, którym będzie patronować PAŻP.

- W projekcie uwzględniono uwagi konsultacyjne:

- a) zwężenie w kierunku północno-wschodnim stref TRA 108,109 – Aeroklub Suwalski

- b) zwężenie w kierunku wschodnim stref TRA 126, 127 – Aeroklub Jarosławski

ZAKRES ZMIAN

Zakres planowanych zmian obejmuje wprowadzenie 30 stref TRA 100-130 (rys.1).

Głównym użytkownikiem będzie Straż Graniczna – jednakże będzie dopuszczona możliwość wykorzystywania stref przez innych użytkowników, w szczególności przez lotnictwo państwowe po uzgodnieniu z właściwym terytorialnie Oddziałem Straży Granicznej wykorzystującym daną strefę.

- Rejony TRA będą publikowane w AUP przez AMC Polska jako zaplanowane do aktywności - H24. Czas aktywności wynika z faktu, że oprócz planowanych lotów patrolowych może w każdej chwili zaistnieć potrzeba operacyjna wykonania lotu UAV.

- Strefy zlokalizowane są w większości w strefie ADIZ, która posiada ograniczenia polegające na wymogu złożenia FPL i utrzymywania dwustronnej łączności z organem ATS. Jednakże przedmiotowe loty Straży Granicznej w wydzielonych rejonach zlokalizowanych w strefie ADIZ są zwolnione z tego wymogu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie zakazów lub ograniczeń lotów na czas dłuższy niż 3 miesiące w zakresie § 8 mówiącego „Ograniczeń w strefach ADIZ nie stosuje się do lotów wykonywanych w celu ochrony granicy państwowej”.

- Operator UAV wykonujący loty w TRA ma obowiązek utrzymywać odległość 500ft od górnej granicy rejonu oraz 500m bufora poziomego wewnątrz rejonu.

- Przestrzeń stref poza czasem ich faktycznego wykorzystywania przez UAV Straży Granicznej lub lotnictwa państwowego utrzymuje klasę G z zapewnianą służbą informacji powietrznej przez właściwy terytorialnie organ FIS – która będzie miała zastosowanie w stosunku do innych użytkowników przestrzeni wykonujących loty załogowymi statkami powietrznymi.

- Loty innych statków powietrznych w niewykorzystywanych strefach TRA (brak faktycznego lotu UAV) będą możliwe po uprzednim uzgodnieniu z FIS i zachowaniu dwustronnej łączności radiowej.

W przypadku braku możliwości utrzymywania dwustronnej łączności radiowej możliwe jest uzgodnienie telefoniczne z FIS i wykonanie lotu nie dłuższego niż 1 godzina.

Uzgodnienia wlotu z FIS do TRA należy dokonywać:

- TRA 100 z FIS Gdańsk;
- TRA 101 – 116 z FIS Olsztyn;
- TRA 117 – 125 z FIS Warszawa
- TRA 126 – 130 z FIS Kraków.

W przypadku zgłoszenia przez SG potrzeby wykorzystania strefy TRA (z wyprzedzeniem 1 godziny), a w którym to odbywają się loty innego użytkownika uzgodnione z FIS, użytkownik otrzyma informację o konieczności niezwłocznego opuszczenia wskazanego rejonu i jest zobowiązany do realizacji powyższego oraz do poinformowania FIS o opuszczeniu rejonu.

- Dłuższe loty (nawet do kilku-kilkunastu godz.) muszą być wcześniej uzgodnione z właściwym terytorialnie Oddziałem Straży Granicznej wykorzystującym daną strefę.

TRA100 – TRA107

Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej

TRA108 – TRA116

Podlaski Oddział Straży Granicznej

TRA117 – TR1225

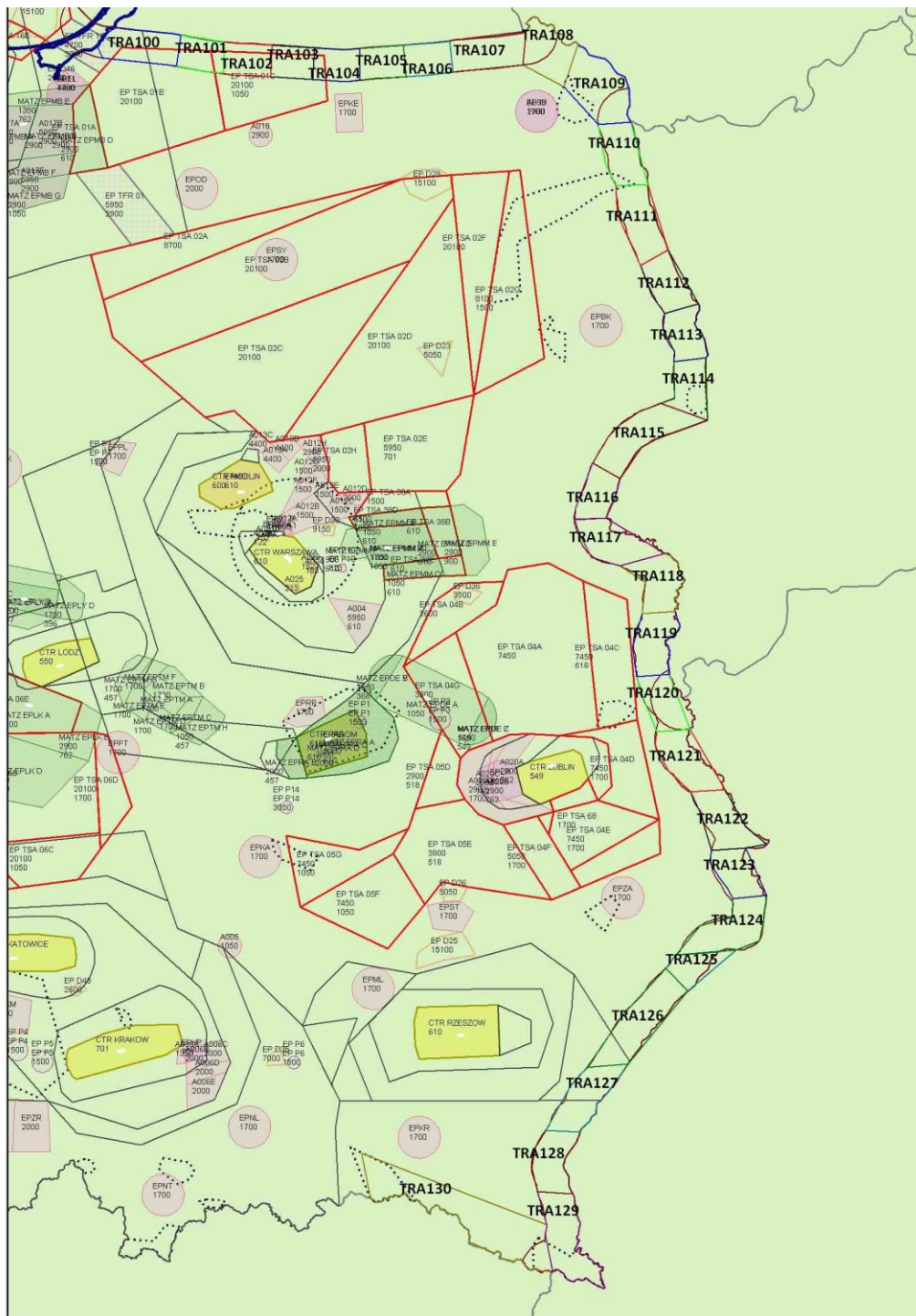
Nadbużański Oddział Straży Granicznej

TRA126 – TRA130

Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej

- W celu umożliwienia wykonania przelotu przez granicę polsko-litewską jednoczesne wykorzystanie strefy TRA 108 i TRA 109 przez SG będzie stosowane tylko w wyjątkowych sytuacjach uzasadnionych operacyjnie.

Dodatkowo SG wnioskuje o poszerzenie stref TRA 221, TRA 222 na zachód do granic TRA 68 celem umożliwienia współdziałania z Siłami Zbrojnymi RP – planującymi wykonywanie lotów bezzałogowymi st. pow. z lotniska Deputycze Królewskie (w TRA 68). Po analizie i w uzgodnieniu z zarządzającym EPCD ustalono wprowadzenie dodatkowego segmentu TRA 68 B w granicach pionowych GND – 4500 ft AMSL (rys. 3).

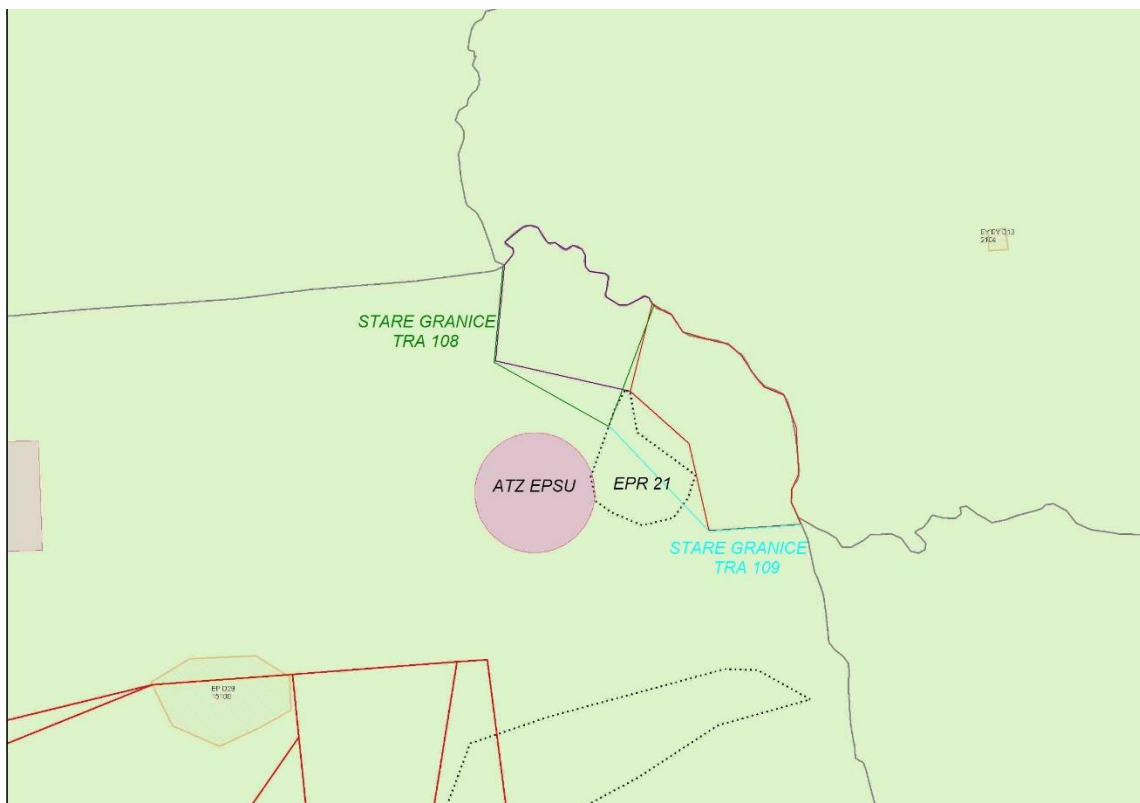

Rys. 1 Mapa poglądowa stref TRA dla lotów UAV na potrzeby SG

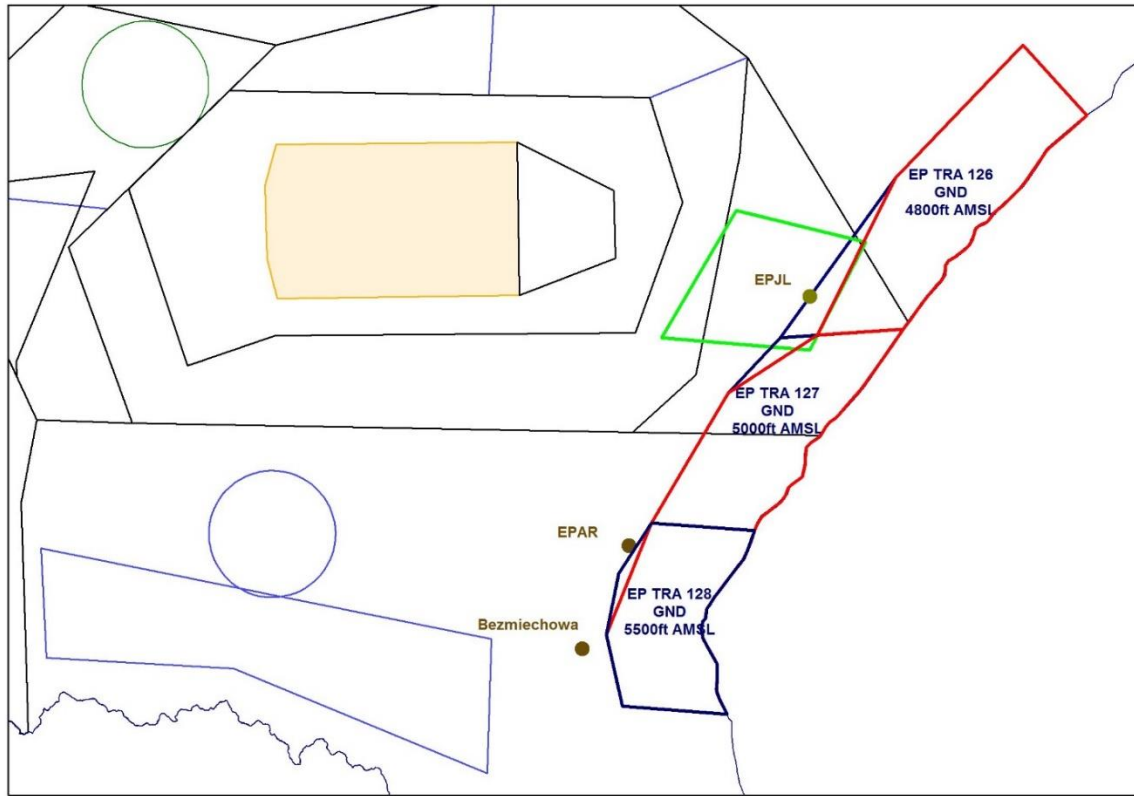
TRA	Granica pionowa dolna	Granica pionowa dolna
100	GND	4200ft AMSL
101	GND	4300ft AMSL
102	GND	4100ft AMSL
103	GND	3900ft AMSL
104	GND	4100ft AMSL
105	GND	4200ft AMSL
106	GND	4400ft AMSL
107	GND	4600ft AMSL
108	GND	4600ft AMSL
109	GND	4300ft AMSL
110	GND	4200ft AMSL

111	GND	4500ft AMSL
112	GND	4400ft AMSL
113	GND	4400ft AMSL
114	GND	4300ft AMSL
115	GND	4400ft AMSL
116	GND	4400ft AMSL
117	GND	4300ft AMSL
118	GND	4300ft AMSL
119	GND	4300ft AMSL
120	GND	4400ft AMSL
121	GND	4400ft AMSL
122	GND	4500ft AMSL
123	GND	4500ft AMSL
124	GND	4600ft AMSL
125	GND	4800ft AMSL
126	GND	4800ft AMSL
127	GND	5000ft AMSL
128	GND	5500ft AMSL
129	GND	7000ft AMSL
130	GND	6100ft AMSL

Granice każdej z ww. stref wraz z wewnętrznymi buforami zostały dostosowane do planowanych zadań Straży Granicznej z uwzględnieniem danych taktyczno-technicznych systemów UAV .

Rys.2: Projekt TRA 108, TRA 109 uwzględniający uwagi Aeroklubu Suwalskiego

Legenda

- Proponowane granice EP TRA
- Wcześniejsze granice EP TRA
- Zaproponowana strefa przez Aeroklub Ziemi Jarosławskiej

Rys3: Projekt TRA 126, TRA127, TRA 128 uwzględniający uwagi Aeroklubu Jarosławskiego oraz lokalizację lądowiska Artamów

